

»Mens insana in corpore insano«

Ko je Rok Benkovič pred meseci objavil senzacionalno novico, da pri 21 letih končuje kariero, sem bil razočaran. Pred seboj je vendar imel še vrsto let in verjamem, da tudi vrsto uspehov. Z njegovo odločitvijo je slovenska skakalna reprezentanca ogromno izgubila. Po drugi strani pa... Mislím, da je s to odločitvijo nekdo tudi veliko pridobil. On sam! Ne bo se mu več treba odpovedovati normalnemu življenju. Če bo lačen, si bo brez skrbi lahko privoščil sendvič, saj od njega nihče ne bo zahteval, da ima ca. 50 kilogramov. Postal je svetovni prvak in osvojil kolajno z ekipo na svetovnem prvenstvu – dosegel je več, kot bo velika večina vseh njegovih kolegov v deset in več letni profesionalni karieri. Mogoče si je Rok s svojo odločitvijo prihranil kakšen grozljiv padec...

atletinja zadnji let Jolanda Čeplak. Tisti, ki se gibljejo v atletskih krogih, pravijo, da je tam dopinga še veliko več, kot ga odkrijejo. Če omenim še, da ima verjetno marsikatera substanca, ki ni na seznamu prepovedanih sredstev, prav tako negativen vpliv na človekov organizem, je jasno, da vrhunski športniki nikakor ne živijo zdravo.

Dandanes je torej v športu pomembno samo, ali si prvi, ali si najhitrejši, najmočnejši ... nikakor pa ni več pomembno, ali si zdrav. Ali celo, če si živ! **Vrstijo se smrti na nogometnih igriščih.** Ljubitelji najpopularnejšega športa na svetu še dolgo ne bomo pozabili tragične smrti enega najbolj obetavnih španskih nogometašev Antonia Puerte. Pred kratkim je odjeknila novica, da se je na tekmi zgrudil in kmalu nato umrl kapetan škotskega prvoligaša Phill O'Donell. To sta le dve najbolj odmevni črni novici z zelenih igrišč, nikakor pa nista edini. Od leta 2003 je namreč na treningih in tekmah umrlo vsaj 14 profesionalnih nogometašev! Posebej bi izpostavil le še primer iz Slovenije – leta 2005 je sredi treninga zaradi

srčnega infarkta preminil Nedžad Botonjič, vratar takratnega prvoligaškega kluba Ljubljana.

Problematičen seveda ni samo nogomet. Zgodi se, da kdo ponovi zgodbo slavnega atenskega maratonskega tekača Fedipija, ki je pretekel dobrih 42 km, sporočil novico in – umrl.

Le da novodobni Fedipiji navadno umrejo že pred ciljem. Zadnji tak primer je nesrečni ameriški maratonec Ryan Shay, ki je umrl na enih izmed izbirnih tekem za ameriško reprezentanco za letošnje olimpijske igre v Pekingu. V lanskem letu so med opravljanjem svojega poklica umrli tudi drugi športniki, npr. košarkar Jean-Oscar Matongo, hokejist Darcy Robinson in šele 16-letni angleški nogometaš Anton Reid. V prvih dneh letošnjega leta je preminil tudi korejski boksar Choi Yoi-sam. Lahko ob vsem tem še vedno samo zamahnemo z oko in rečemo »Se zgodi«? Verjamem, oz. upam, da ne! Čeprav se bojim, da lahko. Nekateri se sicer

Now go back, remember the line ... And do it ... One more time
Play it Hard ... Do it, Hard ... Play it Hard

sprašujejo po vzrokih teh nena(va)dnih smrti in so navadno zelo ponosno nad svojo ugotovitvijo, da je za večino omenjenih smrti kriv nenaden zastoj srca. Super. Ampak meni ta odgovor ne zadostuje! Zanima me, zakaj pride od takšnih zastojev src in predvsem, kako jih preprečiti. Verjetno bi pomagal že malo bolj zdrav in človeku podoben način življenja športnikov. Športniki (tudi vrhunski) so namreč *ljudje*. In ljudje nismo roboti. Zato se nas ne da preprosto sprogramirati, ne da se nas »naviti«, da bi bili zmogljivejši. Oz. točneje: da se nas »naviti«, a ima to »navijanje« začloveški organizem zelo pogosto usodne posledice.

Doping, hude poškodbe, prezgodnje smrti... **Če k temu dodamo še prirejanje izidov (znani so predvsem primeri v tenisu) zaradi visokih**

vplačil na športnih stavih, se lahko vprašamo, kaj je torej še ostalo od športa? Je šport je v popolni dekadenci?

Mislím, da vseeno ni tako. Če že, potem vse to velja zgolj za vrhunski šport (pa tudi tam se seveda najdejo izjeme!), drugače pa je z rekreativnim športom, rekreacijo. Skratka – nočem reči, da je šport slab in da je s športniki nekaj narobe.

Sprašujem pa se, zakaj se vse to dogaja. Zakaj je v športu toliko dopinga, toliko poškodb in celo smrti. Vzrokov je gotovo več, a nikakor ne morem mimo denarja. Šport je, kot pravi reklamni slogan, velik biznis. Vrhunski športniki (vsaj v priznanih in medijsko odmevnih disciplinah) so pravi bogataši – kapetan angleškega nogometnega kluba Chelsea John Terry npr. zasluži ca. 200.000 € na *teden*! Če se v športu vrtijo tako astronomske vsote denarja, je povsem razumljivo, da morajo športniki narediti vse, da uspejo, in s tem upravičijo sponzorska sredstva - pa čeprav pri tem tvegajo zdravje ali življenje! Kje so tisti (zlati olimpijski) časi, ko je zmagovalec prejel oljčni venec? Ko je bilo važno sodelovati in ne zmagati? Časi, ko je veljal Juvenalov rek »Zdrav duh v zdravem telesu«? Za dandanašnji vrhunski šport, ki pogosto temelji na želji po slavi in denarju, bi težko rekel, da gre za zdrav duh. Doping, številne poškodbe ipd. pa zgovorno pričajo, da nikakor ne gre za zdravo telo. Le želimo si lahko, da bi se vrhunski šport ponovno preobrazil, da bi bil nekdo najprej človek in šele nato športnik, da bi bilo zdravje pomembnejše od zaslužka in slave. Ko se bo za devetimi gorami in devetimi vodami zgodilo to, tudi voin verjetno ne bo več...

Klemen Čeligoj